

Özel Eğitimde Aile Eğitimi

Anne-babaların yaşamları boyunca çocuklarının eğitimiyle ilgili önemli sorumlulukları vardır. Özel gereksinimli çocukların aileleri için bu durum çok daha önemlidir. Anne-babaların özel gereksinimli çocuklarının doğumuyla yaşadıkları ve gösterdikleri duygusal tepkileri inceleyen pek çok çalışma yapılmıştır.

Ailelerin farklı özellikleri olan çocukları olduğunu ilk öğrendiklerinde yaşadıkları duygular çok karmaşık duygulardır. Her ailenin kendine özgülüğünden, farklı kişilik özellikleri ve sosyal destek örüntüleri olduğundan yola çıkılarak, ailelerin yaşadıklarının da hem benzerlikler hem de farklılıklar gösterdiği düşünülebilir. Farklı özürleri olan çocuklara karşı ebeveynsel tepkiler aynı olmamasına rağmen, benzerdir

📍 **YENİ MAH. 131 SK. NO 1**

İDİL / ŞIRNAK

✉ **idilramm@gmail.com**

☎ **04865513323**

Çocuklarının eğitim sürecinde anne-babalar en büyük desteği çocuğun eğitim hizmetlerinden sorumlu olan öğretmeninden almaktadırlar. Bu yardım sürecini etkili kılmanın yolu öncelikle ailelerle çalışan öğretmenlerin sahip olması gereken etkili iletişim becerileri ile yakından ilişkilidir. Etkili iletişim becerilerinin temelinde dinleme becerileri, dinleme becerilerini destekleyen empatik dinleme becerisi, aile ve öğretmen arasındaki güven duygusunun geliştirilmesi yer alır. Öğretmenlerin etkili iletişim becerilerine sahip olması ve aileden gelen dönütlere duyarlı olması, anne-babalarla çocukları hakkında yapacakları çalışmaları planlamada bir önkoşuldur

Ancak, pek çok koşul uygun olsa da anne-babaların çocuklarının eğitim programlarına katılımlarını etkileyen bazı etmenler vardır. Anne-babaların daha önceki yıllarda çocuklarına ilişkin deneyimlerinin olumsuz olması, çocuklarına karşı ilgisiz olmaları ve çocuklarının eğitimlerine yeterince zaman ayıramamaları bu etmenler arasındadır. Anne-babalar, çocuklarının programlarının her aşamasına dahil edilmelidirler. Öğretmen belirli plan çerçevesinde ve belirli aralıklarla hazırlanarak planlı aile görüşmeleri, günlük olarak yapılan görüşmeler, telefon görüşmeleri ve yazılı notlar yoluyla yıl içerisinde de anne-babalarla bir araya gelmelidir. Okulda yapılan görüşmelerin yanı sıra ev ziyaretleri de öğrenci hakkında bilgi toplamada önemli bir bilgi kaynağıdır. Ailenin doğal ortamında çocuğuyla ilgili davranışlarının gözlenmesi, çocukla okulda daha etkin şekilde çalışabilmeyi olanaklı kılmaktadır.

AİLE TEPKİLERİ

Birinci Aşama

Şok: Çocuğunun özel gereksinimli olduğunu öğrenen ailelerde sıklıkla gözlenen tepkilerden ilkidir. Genellikle bu durum; ağlama, tepkisiz kalma ve kendini çaresiz hissetme şeklinde ortaya konmaktadır

Reddetme: Çocuğun yetersizlikten etkilendiği gerçeğinden kaçmaya çalışır ve bu durumu görmezden gelmeye çalışarak inkar ederler.

Acı Çekme ve Depresyon: Çoğunlukla anne-babalar için yetersizlik; hayallerinde yaşattıkları ideal çocuğun yok olmasının sembolü olabilmektedir. Böyle bir durumda duyulan acı, gerçekten çok sevilen birinin kaybedilmesi karşısında duyulan acıya eşittir

İkinci Aşama

Suçluluk: Anne-babalar, özel gereksinimli bir çocuğa sahip olma nedenini hamilelik döneminde kendilerinden kaynaklanan nedenlere (düzensiz beslenme, sigara, alkol kullanma ve doktor kontrollerine gitmeme gibi) bağlayabilirler. Yine özel gereksinimli bir çocuğa sahip olmanın geçmişte yaptıkları hatalı davranışlar sonucunda Tanrı tarafından cezalandırılmalarına bağlı olduğunu düşünebilirler.

Kızgınlık: Suçluluk duygusunun hemen ardından anne-babalar, özel gereksinimli çocuklarının doğumuyla "Neden ben?" sorusunu sorar ve öfkesini kendileri dışındaki kişilere yönlendirirler.

Utanma: Bazı anne-babalar, çocuklarıyla özdeşleştiklerinden ve onları kendilerinin bir uzantısı olarak gördüklerinden, çocuklarındaki yetersizlik ya da kusuru kendi kusurlarıymış gibi yorumlayabilirler. Bu nedenle özel gereksinimli çocuk, anne-babalarının öz saygılarını tehdit edebilir, hatta; anne-babanın çocuğun davranışlarından duyduğu utanç, çocuğuyla evden çıkamayacak kadar yoğun olabilir. Sıklıkla başkalarıyla görüşmeyerek, çocuklarını eve kapatarak bu duyguyla baş etmeye çalışırlar

**YENİ MAH. 131 SK. NO 1 İDİL /
ŞIRNAK
idilramm@gmail.com
04865513323**

Üçüncü Aşama

Pazarlık etme: Bu dönemde aile, çocuğunun yetersizliğini ortadan kaldırmanın yollarını arar. Aile için önemli olan çocuğun normal hale gelmesi olduğundan bu konuda herkesle anlaşmaya girebilir. Bu kişi tıp doktoru, uzman, sihirli güçleri olduğu sanılan biri, hatta Tanrı olabilir. sanılan biri, hatta Tanrı olabilir.

Kabul ve Uyum: Son aşama olan kabul aşamasına erişebilen anne-babalar çocuklarını olduğu gibi kabul etmeye, çocuğu ailenin bir üyesi olarak benimsemeye hazırdırlar. Bu dönemde aileler, çocuklarının gereksinimlerini karşılamaya ve yaşam biçimlerini çocuklarına göre düzenlemeye başlarlar. Ancak, önceki olumsuz duyguları hiçbir zaman tamamıyla ortadan kalkmaz. Sadece özel gereksinimli çocuklarını güçlü ve zayıf yanlarıyla kabul etmeyi öğrenirler

